

Verksamhets- /affärsplan 2025 för nämnd

ANTAGEN AV NÄMNDEN FÖR ÖVERFÖRMYNDARE I SAMVERKAN 2024-11-26 § 180

**Nämnden för överförmyndare i
samverkan**

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Grunduppdrag	4
2.1	Struktur/Input.....	4
2.2	Process/genomförande	4
2.3	Resultat/output	4
3	Kvalitet	5
4	Mål	6
4.1	Det ska finnas lämpliga ställföreträdare till alla som har rätt till stöd av en sådan.	6
4.2	Ställföreträdare ska erbjudas utbildning och stöd som möter deras behov av kompetens i sin roll som ställföreträdare.	6
4.3	Överförmyndarnämnden ska motverka rättsförlust för de svagaste i samhället.....	7
4.4	Digital utveckling	8
5	Resurser och förutsättningar.....	9
5.1	Ekonomi nämnder	9
6	Internkontroll	13
6.1	Verksamhet	13

1 Inledning

Den gemensamma nämnden för Överförmyndare i samverkan för Halmstad, Hylte, Laholm och Båstad utgör kommunernas obligatoriska uppgift att ha en överförmyndare.

Syftet med samarbetet är också att gemensamt nyttja resurser för att få en organisation som långsiktigt klarar av såväl ökad ärendetillströmning som skärpta lagkrav på överförmyndarens verksamhet. Strävan är att långsiktigt kunna upprätthålla erforderlig kontinuitet, utveckling, kompetens, kvalitet, rättssäkerhet och att uppnå kostnadseffektivitet.

En viktig uppgift nämnden har är att rekrytera ställföreträdare, det vill säga, gode män och förvaltare. En allt större tillströmning av ärenden och en högre andel svårare uppdrag gör det allt svårare att rekrytera tillräckligt många ideella ställföreträdare.

Nämndens mål motsvarar i stort nämndens uppdrag och önskad förändringsriktning.

Kvalitetsindikatorer mäter hur väl vi använder våra resurser men visar också på omständigheter som ligger utanför vår påverkan

Nämnden och överförmyndarkansliet står inför ett omfattande förändringsarbete då vi organisatoriskt i framtiden skall tillhöra serviceförvaltningen i stället för kommunledningsförvaltningen. Flytten medför att vi skall befinna oss i nya lokaler, vårt arkiv måste i stort vara digitalt och vi får en ny chefsordning. En ny kommunal förvaltarenhet kommer skapas i samma förvaltning.

Arbetet med att utveckla arbetet inom nämndens ansvarsområden fortsätter med nya förutsättningar.

Nämnden söker samarbete med övriga aktörer, inom och utanför kommunen, för att erbjuda utbildning inom andra myndigheters verksamheter.

En förhoppning är att ny lagstiftning och ny kompetens i en ny förvaltning skall ge möjligheter till att möta framtidens krav på en effektiv och rättssäker verksamhet.

Pehr Magnusson

Ordförande i nämnden för överförmyndare i samverkan

2 Grunduppdrag

2.1 Struktur/Input

I varje kommun ska det finnas en överförmyndare eller överförmyndarnämnd. Samverkanskommunerna har i respektive fullmäktige beslutat om en gemensam överförmyndarnämnd för Halmstads-, Hylte-, Laholms- och Båstads kommuner. Halmstads kommun är värdkommun och den gemensamma nämnden ingår i värdkommunens organisation.

Överförmyndarnämndens uppdrag bestäms av föräldrabalken, förmyndarskapsförordningen och reglementet. Genom tillsyn ska överförmyndarnämnden motverka rättsförlust för de svagaste i samhället de som på grund av sin sjukdom, ålder eller annan anledning har en god man eller förvaltare förordnad för sig. Överförmyndarnämnden sammanträder varje månad, förutom juli månad, och beslutar bland annat om avslagsbeslut, föreläggande om vite och entledigande av olämplig god man eller förvaltare. De uppgifter som ligger under överförmyndarnämnden kan inte läggas under en annan nämnd.

Huvuduppgifterna är:

- att utöva tillsyn över förmyndarskap, godmanskap och förvalterskap
- att föra register över tillsynsverksamheten
- att rekrytera och utbilda ställföreträdare

Överförmyndarkansliet är överförmyndarnämndens förvaltning. Överförmyndarkansliet bereder, administrerar, utvecklar och följer upp frågor inom överförmyndarnämndens ansvarsområde. De flesta av överförmyndarnämndens beslut fattas av personalen enligt delegationsordning. Kansliet består av 1 chef, 3 jurister, 3 handläggare och 3,5 granskare. Övriga resurser är 0,5 ekonom, 2 utvecklare, 0,75 administratör samt 0,25 nämndsekreterare.

Målbilden är att vi agerar för helheten, engagerat och tillsammans.

2.2 Process/genomförande

Våra kärnprocesser är:

- Rekryteringsprocesser
- Utbildningsprocesser
- Tillsynsprocesser

2.3 Resultat/output

Genom en rättssäker och effektiv överförmyndarverksamhet får de som har störst behov av samhällets hjälp sina intressen avseende uppehälle, utbildning och nytta i övrigt tillvaratagna på bästa sätt. Gode män och förvaltare ska få den utbildning och stöd de behöver för att på bästa sätt kunna ta till vara huvudmannens intressen.

3 Kvalitet

Kvalitetsfaktor	Beskrivning
Ställföreträdarens kompetens	Ställföreträdare ska erbjudas uppdrag som de har kompetens för. Det ökar rättssäkerheten för huvudmannen. Om ställföreträdaren inte har kompetens för det specifika uppdraget är det svårt att alltid handla på det sätt som bäst gagnar huvudmannen.
Ställföreträdarens behov av stöd och utbildning	Uppdraget som ställföreträdare kräver allt högre kompetens och fler kunskaper än tidigare. Det beror bland annat på att fler kategorier av hjälpbehövande människor i samhället får rätt till en ställföreträdare. Många ställföreträdare beskriver att uppdragen är svåra och att de inte vet hur de ska agera i olika situationer i sitt uppdrag. Behovet av stöd och utbildning rör många olika områden även utanför överförmyndarnämndens verksamhetsområde.
Tillsynsuppdraget ska ske i rätt tid	Det är viktigt att överförmyndarverksamheten handlägger ärenden inom de tidsfrister som finns för olika typer av ärenden. När tillsynsuppdraget sker med god kvalitet kan eventuella oegentligheter upptäckas och överförmyndarverksamheten har större möjlighet att motverka att huvudmännen och underåriga lider ekonomisk skada eller rättsförlust. Granskningen är överförmyndarens främsta tillsynsverktyg och redovisningshandlingar ska granskas och arvoderas inom 6 månader från ankomst.
Tillsynsuppdraget ska ske med god kvalitet	För god kvalitet i tillsynsverksamheten bör 20% av samtliga årsräkningar och sluträkningar granskas med fördjupad granskning.

4 Mål

4.1 Det ska finnas lämpliga ställföreträdare till alla som har rätt till stöd av en sådan.

Nuläge

Det har under de senaste åren blivit allt svårare att rekrytera ideella personer som vill åta sig uppdrag som ställföreträdare. Då rekryteringen inte gett tillräckligt många ställföreträdare kan det resultera i att de personer som har störst behov av samhällets hjälp och som borde fått hjälp av en ställföreträdare far illa både ekonomiskt och socialt. Det har i snitt under de senaste åren saknats ställföreträdare till 40-50 ärenden. Brist på ställföreträdare gäller för samtliga samverkanskommuner, Halmstad, Hylte, Laholm och Båstad.

Resurser och hinder

I de ärenden där det finns stort behov av ställföreträdare men det inte går att finna någon som vill åta sig uppdraget eller att det inte går att hitta person med lämplig kompetens för uppdraget kan professionella ställföreträdare förordnas i kommunal eller privat regi. Den kommunala förvaltarenheten kommer att utökas 2025 vilket kommer att vara mycket positivt.

Olika rekryteringsaktiviteter utgår från den strategiska rekryteringsplanen som finns framtagen. De nuvarande ställföreträdarna är en stor resurs. Om de känner att de har kompetens och får det stöd de behöver kanske de kan åta sig ytterligare uppdrag samt bli goda ambassadörer för uppdraget som ställföreträdare. Hinder för målet är om insatserna och kommunikationen inte når de som behöver nås och om rekrytering inte sker strategiskt, kontinuerligt, strukturerat och enligt rekryteringsplanen.

Önskat läge/effekter

Det ska finnas lämpliga ställföreträdare till alla som har rätt till en sådan. De hjälpbehövande ska få hjälp inom rimlig tid så ekonomisk skada eller rättsförlust inte uppstår. Om lämplig ideell ställföreträdare inte finns att tillgå ska professionell ställföreträdare anlitas.

4.2 Ställföreträdare ska erbjudas utbildning och stöd som möter deras behov av kompetens i sin roll som ställföreträdare.

Nuläge

Att vara ställföreträdare är ett ideellt uppdrag och det krävs många kompetenser för att kunna utföra uppdraget på bästa sätt. De senaste åren har uppdragen blivit allt mer komplexa och kräver en högre kompetens hos ställföreträdarna. Samtliga ställföreträdare erbjuds utbildning och stöd inför att lämna årsräkning. Det finns ett gediget utbildningspaket för nya ställföreträdare under det första året.

Nyhetsbrev med information och inspiration skickas ut till ställföreträdare.

En enkät om behov av stöd och utbildning har besvarats av ställföreträdare. Utbildning och stöd önskas av överförmyndarkansliet men även inom andra myndigheters verksamhetsområden.

Föreningsbidrag finns att söka för föreningsverksamhet som erbjuder verksamhet för ställföreträdare.

Resurser och hinder

Det finns ett utbildningspaket för nya ställföreträdare som även kan erbjudas till befintliga ställföreträdare. Det finns redan ett stort utbud av digitala utbildningar och stöd men de kan göras mer kända för ställföreträdarna. Överförmyndarkansliet behöver ta fram en utökad plan för utbildning och stöd i dialog med samverkande myndigheter, godmansförening samt den kommunala förvaltarenheten.

Ett hinder kan vara att utbildning och stöd som erbjuds inte nyttjas på grund av att kommunikationen inte når de ställföreträdare som mest behöver det.

Önskat läge/effekter

Ställföreträdare ska erbjudas utbildning som möter deras behov av kompetens i sin roll som ställföreträdare. Utbildningar erbjuds utifrån ställföreträdarnas behov så att de har rätt kompetens för att se till huvudmannens bästa.

4.3 Överförmyndarnämnden ska motverka rättsförlust för de svagaste i samhället.

Nuläge

Överförmyndarnämnden utövar främst tillsyn genom att granska redovisningshandlingar som förteckning, årsräkning, sluträkning och redogörelse som förmyndare, gode män och förvaltare lämnar in. Tillsyn sker även genom att samtycka till uttag från huvudmannens och underåriges spärrade bankkonton, samtycke till försäljning eller köp av fastighet, samtycke till fördelning enligt arvsbifte, samtycke till placering i aktier, samtycke till att driva rörelse med mera.

Granskningen av redovisningshandlingar är en utmanande uppgift. Alla ställföreträdare ska enligt lag lämna in redovisningshandlingar vid samma tidpunkt på året. Överförmyndarverksamheten ska sedan granska samtliga inkomna redovisningshandlingar inom sex månader. Idag granskas inte samtliga redovisningshandlingar inom den tiden, utan det tar längre tid än önskat. Stor del av arbetstiden ägnas åt att begära in handlingar och uppgifter som saknas i redovisningshandlingarna och många ställföreträdare tycker att redovisningen är svår. Digitaliserade processer hade underlättat arbetet både för verksamheten och för ställföreträdarna.

Fördjupade granskningar bör göras i alla ärenden var femte år för att kunna säkerställa att huvudmännen inte lider rättsförlust. Idag klarar inte överförmyndarkansliet att göra detta. Fordjupade granskningar är viktiga för det är då man främst upptäcker felaktigheter. Nya ställföreträdare får också större möjlighet att göra rätt från början och verksamheten får fördjupad information om nya ärenden till fördel för fortsatt hantering av ärendet.

Resurser och hinder

Det finns ett bra stödmaterial för ställföreträdarna att använda vid redovisningen. Materialet kan dock utvecklas och göras mer känt så att ställföreträdarna i större utsträckning än idag skickar in komplett och korrekt underlag.

Mer resurser behövs till granskningen om 20% av redovisningshandlingarna per år ska kunna granskas med fördjupad granskning. Granskningsverksamheten är svår att organisera då alla redovisningar kommer in vid samma tillfälle. Redovisningarna ska vara klara inom en sexmånadersperiod från ankomst vilket innebär att det blir en hög arbetsbelastning under våren.

Önskat läge/effekter

En överförmyndarverksamhet som motverkar rättsförlust för de svagaste i samhället.

4.4 Digital utveckling

Nuläge

Överförmyndarverksamheten liksom övriga verksamheter i Halmstads kommun står inför utmaningen att kunna leverera en rättssäker kvalitativ verksamhet där behoven av stöd ständigt ökar och förändras över tid. Digitalisering som metod för att ställa om arbetssätt och tjänster genom digital teknik är nödvändig för överförmyndarverksamheten. Samhällets digitala utveckling har gått snabbare i omvärlden än för överförmyndarkansliet vilket innebär merarbete och risker för fel vid manuellt arbete. Överförmyndarkansliet har i nuläget ett digitalt verksamhetssystem och en del e-tjänster. Det finns behov av att utveckla överförmyndarkansliets digitala tjänster både för ställföreträdare och för verksamheten.

Resurser och hinder

Överförmyndarkansliet har anställt fler medarbetare för att kunna arbeta med digitaliseringsarbetet. Det nya verksamhetssystemet ger möjlighet till mer digitala lösningar än det förra gjorde. Hinder kan vara att det saknas digital kompetens i verksamheten. Det är viktigt att så små verksamheter som överförmyndarkansliet får stöd av kommunkoncernen i denna typ av frågor då det är svårt att driva detta arbete på egen hand.

Önskat läge/effekter

En överförmyndarverksamhet som är digitalt utvecklad med effektiva digitala lösningar för att underlätta och göra det enkelt och rättssäkert med minskad risk för fel både för ställföreträdare och för verksamheten.

5 Resurser och förutsättningar

Budgeten visar hur nämnden för Överförmyndare i samverkans medel fördelas i internbudget 2025. Överförmyndarkansliet i Halmstad har tilldelats en budgetram på 7 733 600 kr. Utöver det tillkommer intäkter enligt samverkansavtalet med 4 032 615 kr. Total kostnadsbudget är således 11 766 215 kr.

Kostnaderna består främst av personalkostnader med 9 605 800 kr. Övriga kostnader med 2 160 415 kr består bland annat av kostnader för nämndsekreterare, utbildning, verksamhetsprogram, trycksaker, reklam och information.

Enligt samverkansavtalet blir den preliminära kostnaden per kommuninvånare för år 2025 76,41 kr.

Övrigt

Till stöd i nämndarbetet köps en 25% nämndsekreterartjänst av kommunledningsförvaltningen. Under 2025 kommer fokus att ligga på framförallt att arbeta med rekryteringsinsatser för att få fler ställföreträdare.

Medarbetarna erbjuds kontinuerlig fortbildning. SKR har flera relevanta utbildningar för överförmyndarverksamheten. Alla nyanställda erbjuds dessutom att gå grundutbildning för överförmyndare. Därutöver har Föreningen Sveriges överförmyndare årliga studiedagar.

Kostnaden för nämndens ledamöter samt arvodeskostnad till ställföreträdare belastar inte samverkansbudgeten utan varje kommun står för sin egen kostnad. Kostnaden för arvoden faktureras till samverkanskommunerna varje månad.

Kommunfullmäktige har beslutat att år 2025 överföra budget om 510 tkr från Nämnden för överförmyndare i samverkan till Kommunledningsförvaltningen. Kommunfullmäktige har också beslutat att hänskjuta frågan om att tillföra 500 tkr till Nämnden för överförmyndare i samverkan för nya lokaler och övriga overheadkostnader till budgetberedningen i dess beredning av Halmstads kommuns mål med budget 2026-2030.

Detta innebär att man har minskat överförmyndarnämndens rambudget med 510 tkr och samtidigt minskat kostnaderna med det samma. Intäkten är beräknad utifrån en budget för övriga kommuner där kostnad för hyra och OH-kostnad ingår.

Sammanfattning

Internbudgeten för år 2025 är i balans.

5.1 Ekonomi nämnder

	Utfall 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Anslagsområdets intäkter	3 411 746	3 870 807	4 032 615	4 032 615	4 032 615	4 032 615	4 032 615	4 032 615
Lönekostnader	-8 417 545	-9 622 400	-9 605 800	-9 605 800	-9 605 800	-9 605 800	-9 605 800	-9 605 800
Lokalkostnader								
Kapitalkostnader								
Övriga kostnader	-2 130 115	-2 346 507	-2 160 415	-2 160 415	-2 160 415	-2 160 415	-2 160 415	-2 160 415
Anslagsområdets kostnader	-10 547 660	-11 968 907	-11 766 215	-11 766 215	-11 766 215	-11 766 215	-11 766 215	-11 766 215
Resultat/nettokostnader/ram	-7 135 914	-8 098 100	-7 733 600	-7 733 600	-7 733 600	-7 733 600	-7 733 600	-7 733 600

Driftsförändring

Driftsförändring	Utfall 2025	Utfall 2026	Utfall 2027	Utfall 2028	Utfall 2029	Utfall 2030
1. Ramförändring						
En ny tjänst med inriktning på digital utveckling Halmstad	0 tkr	-600 tkr	-600 tkr	-600 tkr	-600 tkr	-600 tkr
Medel för nya lokaler och övriga overheadkostnader	0 tkr	-500 tkr	-500 tkr	-500 tkr	-500 tkr	-500 tkr
Ökade arvodeskostnader för professionella ställföreträdare Halmstad	-370 tkr	-1 770 tkr	-1 770 tkr	-1 770 tkr	-1 770 tkr	-1 770 tkr
Ökade arvodeskostnader pga fler ärenden Halmstad	0 tkr	-316 tkr	-425 tkr	-536 tkr	-649 tkr	-763 tkr

Driftsförändringarna ovan avser endast Halmstads kommun. I det fall utökade medel för arvodeskostnader inte tillförs verksamheten riskerar verksamheten att göra ett underskott avseende arvodeskostnader.

I resultatet i delårsrapporter och årsbokslut är alla kommuner med.

Kommunfullmäktige beslutar att år 2025 överföra budget om 510 tkr från Nämnden för överförmyndare i samverkan, anslagsområde 091 Överförmyndarverksamhet, till kommunstyrelsens anslagsområde 031, Kommunledning. Kommunfullmäktige beslutar att hänskjuta frågan om att tillföra 500 tkr till Nämnden för överförmyndare i samverkan, anslagsområde 091 Överförmyndarverksamhet, för nya lokaler och övriga overheadkostnader till budgetberedningen i dess beredning av Halmstads kommuns mål med budget 2026-2030.

Kommunfullmäktige beslutar att år 2025 överföra budget för förvaltarverksamheten med 370 tkr från utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens anslagsområde 655, Arbetsmarknad, omsorg och utbildning, till Nämnden för överförmyndare i samverkan, anslagsområde 091 Överförmyndarverksamhet.

Kommunfullmäktige beslutar att hänskjuta frågan om att tillföra 1 400 tkr för att omhänderta ökat antal ställföreträdarskap hos Halmstads kommuns invånare till Nämnden för överförmyndare i samverkan, anslagsområde 091 Överförmyndarverksamhet, till budgetberedningen i dess beredning av Halmstads kommuns mål med budget 2026-2030.

Nedan tabeller visar en prognos över hur kostnaden kommer att öka för varje år i jämförelse med 2024 i Laholm, Hylte och Båstads kommuner.

Kostnadsökningen avseende arvoden kan inte omfördelas av befintliga medel.

Alla belopp är angivna i tkr.

Laholms kommun	Budget 2024	Ökning 2025 jämfört med budget 2024	Ökning 2026 jämfört med budget 2024	Ökning 2027 jämfört med budget 2024	Ökning 2028 jämfört med budget 2024	Ökning 2029 jämfört med budget 2024	Ökning 2030 jämfört med budget 2024
Medel för digital utveckling	0	0	151	151	151	151	151
Ökade arvodeskostnader för professionella ställföreträdare i privat regi	499	144	242	339	437	534	631
Ökade arvodeskostnader för ideella ställföreträdare pga fler ärenden	Kostnad för ideella ställföreträdare 2024	52	79	107	135	163	192
Summa		196	472	597	723	848	974

Hylte kommun	Budget 2024	Ökning 2025 jämfört med budget 2024	Ökning 2026 jämfört med budget 2024	Ökning 2027 jämfört med budget 2024	Ökning 2028 jämfört med budget 2024	Ökning 2029 jämfört med budget 2024	Ökning 2030 jämfört med budget 2024
Medel för digital utveckling	0	0	58	58	58	58	58
Ökade arvodeskostnader för professionella ställföreträdare i privat regi	225	48	87	126	165	204	243
Ökade arvodeskostnader för ideella ställföreträdare pga fler ärenden	Kostnad för ideella ställföreträdare 2024	20	31	41	52	63	74
Summa		68	176	225	275	325	375

Båstads kommun	Budget 2024	Ökning 2025 jämfört med budget 2024	Ökning 2026 jämfört med budget 2024	Ökning 2027 jämfört med budget 2024	Ökning 2028 jämfört med budget 2024	Ökning 2029 jämfört med budget 2024	Ökning 2030 jämfört med budget 2024
Medel för digital utveckling	0	0	90	90	90	90	90
Ökade arvodeskostnader för professionella ställföreträdare i privat regi	275	143	202	260	319	377	435
Ökade arvodeskostnader för ideella ställföreträdare pga fler ärenden	Kostnad för ideella ställföreträdare 2024	31	48	64	81	98	115
Summa		174	340	414	490	565	640

6 Internkontroll

6.1 Verksamhet

Risk färg	Risk	Beskrivning
	Svårigheter att rekrytera tillräckligt många ideella gode män och förvaltare	Det har under ett flertal år varit svårigheter att rekrytera lämpliga ideella ställföreträdare. I brist på ideella ställföreträdare har professionella ställföreträdare anlitats. Dessa finns både i kommunal och privat regi. Den kommunala förvaltarenheten kommer att utökas 2025 och åta sig fler uppdrag. Kostnaderna för professionella ställföreträdare är högre än för ideella ställföreträdare.
	Ställföreträdare ska ha rätt kompetens för uppdraget	Ställföreträdare behöver ha rätt kompetens för att kunna företräda sina huvudmän på bästa sätt. En utbildningsplan är framtagen för att stärka ställföreträdarnas kompetens.
	Årlig kontroll av ställföreträdarnas lämplighet	<p>Personer som ska åta sig ett uppdrag som god man eller förvaltare kontrolleras för att säkerställa att de är lämpliga för uppdraget.</p> <p>Vid uppföljning av de årliga kontrollerna med tillhörande handläggning har det varit svårt att följa vilka ställningstaganden som gjorts då personen förekommit i ett register men fått kvarstå i sitt uppdrag.</p>